

WAGNERIANA CATALANA Nº 25 ANY 2006

TEMA 5: WAGNERISME

TÍTOL: **RECORDS D'UN FIGURANT AL LICEU**

AUTOR: *Albert Valero i Tamayo*

“Nell posaaar sull mio caaaaaaapo laaaa corooooooooooooonaaaaa!!!!!!”

L'atronadora veu de Felip II va omplir tot el teatre buit. Les més de dues-centes persones dalt de l'escenari vam emmudir. Tothom es va girar per observar detingudament aquell tros d'home negre, que a l'obrir la boca va fer que la resta, com si d'un acte reflexe es tractés, quedéssim amb la boca oberta. Corria l'any 1982, i Simon Estes assajava un dels històrics Don Carlo que es van representar aquella temporada, amb repartiments discogràfics, de luxe: Caballé, Carreras, Nucci, Talvela, Salminen, Estes, Pons, Cossotto.

En aquell escenari estava jo, en el meu tercer any de figurant al Liceu, fent de patge a l'auto de fe. Aquest és un de tants records de la meua etapa com a figurant al Gran Teatre del Liceu, que es va estendre durant 10 anys, en més de 300 representacions, i en prop de més de 75 òperes diferents

El meu períple com a figurant començà el 1979, any en què vaig trepitjar per primer cop l'escenari de l'antic Liceu, a l'edat de 16 anys. Tinc encara un record molt present d'aquell dia, associat a l'addictiu olor a fusta que desprenia el vell teatre (maleït 31 de gener de 1994, quan aquella olor va desaparèixer per sempre!). Mitjançant un conegut d'en Joan Pons (en aquelles representacions, impressionant vestit amb pell de tigre!) vaig poder participar a l'Aïda, debutant com a soldat a la marxa triomfal. Posteriorment vaig participar en dues Aïda més (1983 i 1987) en el paper d'esclau, un dels què més joc donava i més m'agradava.

La feina de figurant exigeix de vegades dots interpretatives (per exemple, quan vaig fer de torero a la Carmen del 1983, o de Napoleon a la Vestale de 1982-1983, o de notari a l'Elisir d'amore del 1985), i de vegades, senzillament és

necessària la seva tasca per omplir escena (sacerdot a l'Attila de 1984 ó patge al Ballo in Maschera de 1988). No obstant, jo, per poc què podia, intentava aportar tensió dramàtica a la representació, doncs a la fi i a la cap, es participa en un espectacle dalt d'un escenari cara al públic.

Els figurants en aquella época estaven conformats per persones que no es dedicaven professionalment al teatre: es podia trobar personal de magatzem, administratius, mestres, depenents, lampistes, funcionaris, dentistes, personal de banca, i, com jo, estudiants. Jo estudiava, en primera instància batxillerat, i després Econòmiques. Inclús vaig poder compatibilitzar dos anys la meua primera feina com auditor de comptes, amb el teatre. No obstant, vaig haver de decidir després de dos anys quina carrera seguir: la que el cor i les emocions demandaven, (o sigui, el teatre), o la que el cap i la butxaca reclamaven, (o sigui la d'auditor). Està clar quina va ser la tria final: els figurants rebien més què una retribució dinerària (per un estudiant ajudava a les seves despeses, però), una retribució per l'ànima, per les emocions, pels sentiments.

Gran influència en la decisió va tenir un dia el comentari entre bastidors què vaig rebre del malaguanyat Alfredo Kraus. A la sortida de l'escena i final d'acte no vaig poder menys què adreçar-me al mestre i declarar-li la meua admiració. Ell no era extraordinàriament efusiu, però si molt correcte.

Vaig aprofitar per dir-li que a mi m'agradava el cant però què era estudiant a la Universitat. Em va preguntar què estudiava, i quan li vaig dir Econòmiques em va respondre: "Pues dedícate a las Económicas, que el canto es muy difícil". La sentència va ser determinant pel meu futur!(tot i què m'agradaria aclarir què les Econòmiques també ho són de difícils!)

Amb aquesta experiència, no és d'estranyar llavors la meua dèria per l'òpera. Perquè, no és certament un privilegi conèixer les òperes de primera mà explicades per directors d'escena, al costat dels grans cantants dels que vam disfrutar a l'epoca del consorci, i repetint-les, entre assaigs i representacions, una mitjana de set cops?

L'òpera ha marcat així la meua vida, fins al punt què de vegades un no sap si l'òpera és la seva vida, o la seva vida és una òpera.

Ara gaudeixo de l'òpera com a espectador: dos abonaments en torns diferents de Liceu, i vora 20 entrades addicionals pels espectacles de nivell què, de tant

en quant, els programadors del Liceu ens obsequien fóra dels seus particulars gustos.

I adicionalment, un món nou: el món dels viatges operístics. voltar món a la recerca de teatres magnífics , a on es representen òperes inoblidables, amb cantants i directors i orquestres de primera línia (dispenseu que no faci referència als directors d'escena: les sorpreses són més aviat negatives que positives en aquest camp). Aquest és un luxe que un no es pot permetre molt sovint, però del que es gaudeix intensament en períodes curts de temps.

Per exemple, l'estança de 5 dies a Bayreuth dónen de si com un viatge de quinze dies (El Suhen Karte omple molt el temps!). A més a més, en aquests viatges es fan coneixences de persones molt i molt interessants, intel.lectualment parlant especialment: persones que comparteixen la teva passió, i que, en general en saben molt d'òpera, com a complement d'un alt nivell cultural.

Vídues que estudien història a la seixentena, matrimonis què als 80 ténen més marxa que molts trentanyers què conec, marits i esposes que deixen a les seves respectives parelles per fruit del seu hobby en companyia etc, etc.

I ara fa dos anys, un altre pas: cantar. Apuntar-me a una coral els objectius de la qual van més enllà de la música pròpia de coral i què pretén englobar totes les arts artístiques: teatre, dansa, pintura, etc Organitzen a més un concurs internacional de cant, en què assisteixen persones de reconegut prestigi al món de l'òpera. La meua veu, qualificada un dia pel Leo Nucci com a "tenore corto" fa què hagi de cantar amb els barítors. Potser algun dia intenti passar-me als tenors dramàtics..... De moment ja hem escenificat el Rèquiem de Mozart en una versió què han denominat l'òpera d'Eros i Tanathos. Si us sóc franc, no sé el què significa això; només sé què trepitjar escenari és molt addictiu!!!

I quan un pensa què gairebé ja ho ha vist (o millor dit, sentit tot), no deixa de meravellar-se de la quantitat d'òpera i de música què queda encara per descobrir: entendre Wagner i gaudir d'ell amb la seva plenitud de l'art total és tot un procés del que només he donat les primeres passes (potser és que només porto 27 anys sentint òpera!!!); tornar a sentir òperes que has deixat de sentir fa anys i trobar detalls i emocions que no recordaves o se t'havien passat

per alt; quedar subjugat per autors gairebé desconeguts però de gran força dramàtica, com els russos.....En fi, l'òpera, la nostra vida...

Albert Valero i Tamayo*

* Exfigurant del Liceu, espectador actiu i proactiu d'òpera, rodoteatres de món (o rodamón de teatres d'òpera), cantant aficionat, òperadicta, i (gairebé se m'oblidava!) economista auditor!

